

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ НА УРОКАХ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПРОФІЛЬНИХ КЛАСАХ

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконала: здобувачка 2 курсу 09-251М
групи Спеціальності 014 Середня освіта
Спеціалізації 014.021 Англійська мова та
література

Освітньо-професійної програми «Середня
освіта (англійська мова та література)»

Репейник Дар'я Романівна

Керівник: кандидатка педагогічних наук,
доцентка Зуброва Ольга Андріївна

Рецензент: кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри галузевого перекладу та
іноземних мов Херсонського національного
технічного університету

Колкунова Вікторія Володимирівна

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи впровадження віртуальних екскурсій в освітній процес із англійської мови	6
1.1 Віртуальна екскурсія: поняття і класифікація	6
1.2 Віртуальна екскурсія як один із ефективних методів вивчення англійської мови	14
РОЗДІЛ 2. Розробка і реалізація віртуальної екскурсії на уроці англійської мови	24
2.1 Методичні особливості організації віртуального туру на уроках англійської мови в профільних класах	24
2.2 Проведення віртуальної екскурсії на уроці англійської мови в профільному класі	30
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	41
ДОДАТОК А.....	46

ВСТУП

Стрімкий розвиток інноваційних технологій потребує постійної модернізації всіх галузей суспільства, зокрема й освітньої. Використання фото- або відео- матеріалів в освітньому процесі вже є традиційною практикою, проте ці засоби навчання не здатні передати сповна атмосферу місця, бути цілком реалістичними та створити ефект присутності у віртуальному просторі.

Комп'ютер і мережа Інтернет перетворились на невід'ємну частину життя кожного з нас. Вони є найголовнішими помічниками в навчанні, праці та відпочинку. Комуникативні мережі надають можливість долати величезні відстані, спілкуватись з людьми, які знаходяться за тисячі кілометрів, мандрувати світом, долати мовні бар'єри. А найголовніше, задовольняють потреби в культурному, пізнавальному та духовному розвитку.

Віртуальні екскурсії, серед безлічі мережевих ресурсів, які об'єднують освітній процес із реальним світом, знайомлять учнів із предметами і явищами в їх природньому оточенні. Тим паче, під впливом пандемії 2020-2021 років молодь все частіше використовує мережу Інтернет, мало звертається до наукової літератури, інтерес та мотивація до навчання знижуються. Застосування мультимедійних технологій сприяє зростанню інтересу до заняття та досліджуваного матеріалу.

Вивченням питань використання інформаційних комунікаційних технологій у сфері освіти займалися Г. Селевко, Я. Бухахова, В. Биков, І. Бученко. Питанням організації екскурсій, у тому числі й віртуальних, присвчено низку методичних робіт: С. Голубнича досліджувала загальні засади проведення екскурсій, роботи І. Удовиченко присвячено проблемам музейної педагогіки, О.Коваленко вивчала способи використання віртуальних екскурсій у навчальному процесі,

Ю. Малієнко і Т. Ремех розробляли сценарії можливого використання віртуальних екскурсій у контексті онлайн-навчання учнів.

Актуальність теми дослідження зумовлена недостатньою увагою сучасної методики навчання іноземних мов до залучення віртуальних екскурсій в освітній процес саме з предмету «Англійська мова», зокрема в профільних класах і необхідністю розробки методичних рекомендацій щодо їх організації.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами. Проблематика дослідження безпосередньо пов'язана із науково-дослідною темою кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова Херсонського державного університету «Вплив лінгвальних та екстралінгвальних чинників на формування фахівця з іноземних мов у сучасному мультикультурному просторі» (номер держреєстрації 0117U003763).

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей організації віртуальних екскурсій на уроках англійської мови в профільних класах.

Завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети:

- уточнити поняття віртуальної екскурсії та проаналізувати класифікації віртуальних екскурсій;
- вивчити можливості віртуальної екскурсії як одного з ефективних методів вивчення англійської мови;
- дослідити методичні особливості організації віртуального туру на уроках англійської мови в профільних класах;
- розробити віртуальну екскурсію на уроці англійської мови в профільному класі;
- представити методичні рекомендації щодо впровадження віртуальних екскурсій в освітній процес із англійської мови.

Об'єктом роботи є освітній процес з англійської мови в профільних класах.

Предметом – методичні особливості організації віртуальних екскурсій на уроках англійської мови в профільних класах.

Методи дослідження: наступні методи пізнання складають методологічну основу дослідження: експеримент, спостереження, опис, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, індукція, дедукція, пояснення, класифікація.

Наукова новизна роботи полягає в уточненні змісту та сутності поняття «віртуальна екскурсія» для методики навчання іноземної мови.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання її результатів для організації та проведення віртуальних екскурсій на уроках англійської мови в профільних класах, а також в перспективі використання окремих положень дослідження для написання наукових і кваліфікаційних робіт.

Апробація результатів дослідження проводилася у ході виступів на засіданнях кафедри, а також у публікації статті «Методичні рекомендації щодо організації віртуальних екскурсій на уроках англійської мови в профільних класах» (ХДУ, Івано-Франківськ, 2022 рік) та виступі на Міжнародній науково-практичній конференції «Пріоритетні напрями філологічних, лінгводидактичних і соціальнокомунікаційних досліджень» (м. Івано-Франківськ, Україна, 1-2 грудня 2022 року).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ІЗ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1.1. Віртуальна екскурсія: поняття та класифікація

Специфіка екскурсійної діяльності полягає у органічному взаємозв'язку у ній оповідання тобто тексту екскурсії й показу певного об'єкта. Формування й розвиток на території України вискоєфективної та конкурентоздатної індустрії туризму забезпечують задоволення потреб зарубіжних й вітчизняних туристів у різних туристичних та екскурсійних послугах.

Екскурсовод повинен показувати екскурсантам певні місця чи об'єкти й повинен супроводжувати покази об'єктів поясненнями, певним аналізом та історичними довідками. Якщо немає певного об'єкту, який розкриває певну тему, не може бути й самої екскурсії. Демонструючи деякий об'єкт, екскурсовод надає огляд об'єкту екскурсантам, вчить їх правильно сприймати побачені об'єкти та місця, надавати об'єктивну оцінку явищ, подій, фактів, що із даним об'єктом пов'язані. Визначення тематики екскурсійної діяльності, вибір об'єкту екскурсії та методів викладення матеріалу в екскурсії має величезне значення для популяризації даного виду дозвілля та для просвітлення населення [1, с. 23].

Поняття «екскурсійна діяльність» має комплексний характер. Її економічний зміст втілено у поєднанні планування, формування, просування, організації проведення та реалізації екскурсійних послуг, що дозволяють задовольнити запити, інтереси, потреби та забезпечити очікування учасників екскурсії.

В екскурсійній діяльності об'єднані такі поняття, як екскурсійне обслуговування, екскурсійна послуга, екскурсійна програма, екскурсійний продукт, екскурсія, турист, екскурсант, екскурсовод, гід-перекладач, економічна та соціальна ефективність [1, с. 24].

Туризм і освіта, безсумнівно, зіткнулися з проблемами технологічної трансформації в останнє десятиліття. Міжнародний туризм і гостинність є найбільшим у світі сектором послуг. Підвищений акцент на темах інновацій у туризмі виявлено в дослідженнях. Величезні інновації зробили революцію в туризмі. Технологічні інновації в індустрії туризму служать засобом задоволення зростаючої потреби в чудових туристичних враженнях.

А. М. Hjalager запропонувала чотири категорії інновацій, включаючи продукт, процес, управління та ринок. Останнім часом інформаційно-комунікаційні технології стали основою процесних інновацій. Індустрія туризму може підвищити продуктивність завдяки використанню нових технологій. Компанія може значно підвищити свою продуктивність, поєднуючи технології з іншими стратегічними та управлінськими підходами. Туристичну платформу можна створити, щоб покращити послуги компанії та одночасно збільшити цінність пропозиції. Технологія може призвести до підвищення ефективності організації шляхом підвищення її розуміння, привабливості та доступності для туристів [2, с. 10].

Розвиток Інтернету приніс небачену раніше трансформацію та неперевершені можливості для індустрії туризму, одночасно змінюючи поведінку мандрівників у багатьох відношеннях. Сучасні події показують, що Інтернет є джерелом інформації та обміну досвідом подорожей. Спосіб доступу до інформації, пов'язаної з туризмом, також фундаментально змінився, і інформацію про подорожі можна легко та все частіше отримати в Інтернеті. Відповідно, інформаційно-пошукова технологія відіграє вирішальну роль у просуванні напрямків як з боку

уряду, так і приватного сектору, що призводить до сильного впливу на певні типи туристичного досвіду, такі як планування подорожі. У сучасних інноваціях налаштування є вирішальним елементом для освіти, заснованого на досвіді, коли турист або кінцевий користувач розробляє та виробляє туристичний продукт, такий як подорож або пакети для відпочинку, відповідно до своїх смаків і поведінк. [18, с. 50].

Навчальні заклади в усьому світі шукають інновацій, щоб підготувати студентів до швидко мінливого світу та неминучої технологічної трансформації як в освіті, так і в промисловості. Відповідно, метою дослідження було побудувати онлайн-платформу під назвою *Cultural Tourism Digital Guiding Platform (CTDGP)* і перевірити ефективність її навчання. Модель, заснована на моделі Єдиної теорії прийняття та використання технології (*UTAUT*), була створена для пояснення зв'язків між різними факторами, які впливають на її використання. Побудова та розробка онлайн-платформи відбувалася у співпраці з різними тайванськими підприємствами, які реалізовували публічні екскурсії по фабриках, налаштовуючи їх конкретний зміст на платформі. Завдяки кращому розумінню сприйняття студентами результати цього дослідження можуть допомогти коледжам і викладачам у більш ефективному використанні цієї технології. Крім того, це може допомогти розробникам системи вдосконалити інструменти навчання для отримання вищого рівня задоволення від навчання [9, с. 12].

Ефективність екскурсійної діяльності, як і туризму в цілому, залежить від туристичної політики держави, формування та реалізації якої притаманні такі рівні: державний, регіональний, конкретне туристичне підприємство. Туристична діяльність загалом та екскурсійна діяльність зокрема має велике значення для культурно-освітньої діяльності усіх категорій населення, що складають екскурсанти [3, с. 142].

Екскурсійна діяльність має ряд своїх специфічних ознак, а саме:

- певна протяжність в часі під час її проведення, тобто від однієї академічної години до двадцяти чотирьох годин;
- визначений кількісний склад екскурсійної групи, кількість осіб має бути від п'ятнадцяти до тридцяти осіб;
- також, важливою ознакою екскурсії є наявність кваліфікованого керівника тобто фахівця в певній сфері знань, його обов'язком є проведення екскурсійної діяльності;
- показ екскурсійних місць та об'єктів, первинність зорових вражень, обов'язковий вихід екскурсантів з автобуса з метою безпосереднього огляду місць і об'єктів;
- наявність заздалегідь визначеного маршруту по якому пересуваються екскурсанти;
- цілеспрямованість огляду, наявність головної теми екскурсії, яка визначає організаторам екскурсійної діяльності послідовність і порядок показу об'єктів [1, с. 20].

В освітніх цілях можна застосовувати віртуальні подорожі до міст та країн, що досліджуються на уроці, відвідування експозицій наукового змісту, музеїв вчених та великих винаходів, ботанічних парків й садів, а також підприємств, чия виробнича технологія може ілюструвати теоретичні знання. В цьому контексті віртуальна екскурсія буде відрізнятися від традиційної лише тим, що може бути організована та проведена в умовах установи. На сьогоднішній день існує уже чимало готових екскурсій та турів в Інтернеті, а їх кількість та якість постійно підвищується. Окрім того, педагог може самостійно створювати віртуальні екскурсії, використовуючи спеціальне програмне забезпечення. Віртуальні екскурсії можна застосовувати на різноманітних уроках як фрагментарно, так та як серію уроків із певної тематики.

Віртуальні екскурсії є новим поняттям, і в методичному плані виступають як інноваційна форма навчання. У педагогічній літературі екскурсія – це специфічне навчальне та виховне заняття, перенесене відповідно до певної освітньої чи виховної мети на підприємство, музей, виставку й ін. [11, с. 247].

Віртуальна екскурсія являє собою організаційну форму навчання, яка створює умови для самостійного спостереження за певними явищами, об'єктами або спорудами, збирання необхідних фактів та цікавої інформації тощо. Головна відмінність віртуальної екскурсії від реальної – наявність віртуального відображенням реально існуючих об'єктів. Віртуальну екскурсію можна супроводжувати додатково аудіо файлами [14, с. 26].

Проведення уроку в цій формі може бути цілком обґрунтованою формою навчання. Практично в кожному предметі може бути застосована дана форма навчання (історія, література, іноземні мови, образотворче мистецтво, біологія, географія, технологія й інші).

У методичній літературі наводяться різноманітні класифікації екскурсій. За змістом можна виділити такі види віртуальних екскурсій:

- тематичні, тобто екскурсії, що розкривають визначені теми;
- оглядові, де зібрано елементи кількох екскурсій, об'єднаних загальною темою;
- біографічні – екскурсії, пов'язані із життям та біографією видатних особистостей.

Із погляду використання інформаційних технологій можна розглядати класифікацію за способом створення віртуальної екскурсії.

Існує декілька способів утворення віртуальних екскурсій:

- застосування технологій створення презентації.
- застосування інструментів сайто-будування (утворення графічних карт, а також гіперпосилань).
- застосування геоінформаційних систем (Google);

- використання 3D-моделювання (створення моделі певного об'єкта).
- застосування панорамних композицій (створення гарячих точок а також переходів) [25, с. 16].

Для того, щоб створити власну віртуальну екскурсію рекомендується використовувати презентації, оскільки кожен педагог та учень мають вміння створювати та користуватись нею. Якщо говорити про сайто-будування, то усі школи мають необхідне програмне забезпечення (блокнот та браузер), та так само можливий варіант реалізації даної технології в рамках уроків інформатики (можливо та інтеграцією із іншим предметом) [33, с. 149].

Інформаційно-комунікаційні технології сьогодні відіграють домінуючу роль у зміні способу життя людини. Як ми знаємо, майже вся людська діяльність, як комерційна, так і некомерційна, залежить від послуг інформаційно-комунікаційних технологій. Є багато сфер, які фактично використовують послуги цієї технології, одна з них – освіта. Різноманітні освітні стратегії, від рівня початкової до вищої освіти, впроваджують системи на основі інформаційно-комунікаційних технологій, наприклад, електронне навчання (або просто електронне навчання). В останні роки електронне навчання стало дуже цікавою темою, оскільки воно пропонує практичні рішення для вирішення проблем у традиційному навчанні або особистому навчанні. Класичне викладання лише в класі може бути непридатним для задоволення індивідуальних вимог кожного учня, що зараз призводить до використання сучасних технологій. Багато дослідників сходяться на думці, що найбільш суттєвою революцією, запропонованою електронним навчанням, є можливість подолати межі місця та часу в навчанні [34, с. 385].

Відповідно до підходу до електронного навчання також вважається доцільним як одне з цінних рішень, які слід впровадити в

розвиток освіти. Електронне навчання пропонує багато переваг для підтримки освіти та навчання, включаючи можливість заощадити час, кошти та ресурси.

Взаємодія між вчителем і учнями в контексті електронного навчання може здійснюватися як синхронно (в режимі реального часу), так і асинхронно (із затримкою). Онлайн-навчання на основі функцій і послуг технологій опрацювання інформації широко застосовуються в освітньому середовищі, оскільки воно забезпечує легкість і гнучкість. Однак цей захоплюючий потенціал має бути підтриманий відповідною інфраструктурою, включаючи наявність значущого та цікавого контенту. Роль цього навчального контенту дуже важлива для сприяння успіху електронного або цифрового навчання на основі технологій опрацювання інформації. Для оптимізації якості електронного навчання необхідний насичений інтерактивний навчальний контент. Інтерактивний вміст часто використовується для опису відносин між двома речами, які впливають одна на одну [26, с. 56].

Надання насиченого вмісту може бути реалізовано за допомогою мультимедійних елементів, таких як текст, зображення, аудіо та відео. Система навчання, заснована на мультимедійному вмісті, також здатна забезпечити краще візуальне представлення та досягти ефективного обміну ресурсами між учнями. Згідно з дослідженням, проведеним, використання мультимедійного контенту в навчанні може надати різноманітну навчальну інформацію, необхідну

При використанні геоінформаційних систем потрібний лише доступ в інтернет на високій швидкості. Четвертий спосіб складний у створенні, оскільки не кожний освітній заклад має потрібне обладнання та програмне забезпечення для 3D-моделювання, та достатньої кількості годин на вивчення цієї теми. Створення панорамних композицій викликає ще більші труднощі, оскільки потребується спеціальне технічне обладнання для створення панорам. Кожен педагог має

виконати величезний об'єм роботи, щоб створити якісну та цікаву екскурсію [20, с. 127].

Однією з потенційних можливостей впровадження мультимедійного електронного навчання є інтеграція підходу віртуального туру. Віртуальний тур – це інтерактивне моделювання існуючого місця на землі, яке зазвичай складається з послідовного тексту, нерухомих зображень і панорам. Слово «панорама» означає безперервну екскурсію/вид, оскільки панорама може бути серією зображень, зроблених фотографом, або відеозаписом.

Однак в мережі Інтернет створено велику кількість пізнавальних із педагогічного погляду ресурсів, що можна застосовувати ме проведення віртуальних екскурсій [11, с. 246].

Велику популярність набуває проект «GoogleArts&Culture». На даному ресурсі представлені матеріали із кількох напрямків: мистецтво, історія [41].

Наступним корисним сайтом можна назвати «Каталог музеїв», в якому представлено широкий перелік різноманітних музеїв із усього світу із короткою інформацією про кожному із представлених на сайті музеїв [39].

На уроках англійської мови, звичайно, теж можна знайти кілька тем для проведення віртуальної екскурсії, це можуть бути такі теми як «Відвідування музеїв», «Екскурсія містом». Викладаючи англійську мову на своїх уроках, ми можемо із учнями створювали дуже просту віртуальну екскурсію визначними пам'ятками Лондона.

Створюючи власну екскурсію необхідно дотримуватись певного плану.

1. Визначити ідею екскурсії (проблему).
2. Поставити мету (мета має бути розумною, порівнянною, та прогнозованою).

3. Визначити завдання (ставимо такі завдання, щоб вони допомогли досягнути поставленої мети).
4. Визначити зміст екскурсії (підбір унікальної, цікавої, актуальної інформації щодо досліджуваного об'єкту).
5. Підібрати онлайн платформу, на якій буде створюватись віртуальна екскурсія (Googlemaps, Power Point, Miro) [14, с. 16].

У результаті проведеного дослідження було визначено, що віртуальна екскурсія є інноваційною формою навчальної діяльності, яка спрямована на отримання знань із предмету, на формування комунікативних, пізнавальних, регулятивних навчальних дій. Віртуальна екскурсія сприяє підвищенню інтересу не тільки до предмета, проте й до культурної спадщини. Віртуальні екскурсії створюються із застосуванням технологій створення презентації; інструментів сайтобудування (утворення графічних карт, а також гіперпосилань); застосування геоінформаційних систем (*Google*); 3D-моделювання; панорамних композицій (створення гарячих точок а також переходів). Найбільш поширеними ресурсами для створення навчальних віртуальних екскурсій слугують проект «*GoogleArts&Culture*» та сайт «Каталог музеїв». Кожна віртуальна екскурсія повинна мати ідею, мету, завдання, зміст та технічне забезпечення.

1.2 Віртуальна екскурсія як один із ефективних методів вивчення англійської мови

Віртуальна екскурсія є організаційною формою навчання, яка відрізняється від реальної екскурсії наявністю віртуального відображення реально існуючих об'єктів (музеї, парки, вулиці міст, тощо). Мета – створити умов для самостійного спостереження за

досліджуваним об'єктом, зібрати необхідні фактів та інформацію [1, с. 55].

Віртуальна екскурсія - це комбінація великої кількості панорамних фотографій (сферичних чи циліндричних). Кожна фотографія переходить від однієї панорами до іншої, та здійснює це через активну зону (так звану точку прив'язки або точку переходу), яка розміщується на зображеннях. Обов'язково при створенні панорами береться до уваги план туру. Для кращого сприйняття великої кількості нового матеріалу, віртуальну екскурсію можна доповнити озвучкою тексту, фоновою музикою, поясненнями доповідача незрозумілих термінів, ілюстраціями, відео матеріалами тощо. У кінці екскурсії автор роботи може додати контактну інформацію, план туру та все, що допоможе слухачу зануритись у віртуальний світ подій. Щоб зробити навчання більш вмотивованим, на заміну застарілим методам прийшли інтерактивні методи навчання, а саме віртуальні екскурсії [4, с. 45].

Сучасні інтерактивні технології, до яких ми відносимо і віртуальну екскурсію, дозволяють поглянути з іншого боку на навчання. Завдяки їм учень має можливість протягом 45 хвилин відвідати найвідоміші музеї світу. У віртуальному просторі учень потрапляє до музею, має змогу відвідати всі його галереї виставки та побачити експонати на близькій відстані. Учень використовує карту або навігатор для того, щоб сповна насолодитись усіма витворами мистецтва. Для вдалого та ефективного проведення екскурсії комп'ютери повинні мати постійний доступ до мережі Інтернет. Якщо постійного доступу немає, викладач може розробити інтерактивну та мультимедійну екскурсію. Такі мультимедійні екскурсії теж відносяться до розряду віртуальних, проте для їх проведення достатньо мати мультимедійний проектор та комп'ютер у класі [4, с. 25].

Переваги мультимедійної екскурсії:

- вчитель самостійно обирає необхідний матеріал;

- складає маршрут, згідно якого буде підбиратись матеріал;
- міняє зміст відповідно до поставленої мети.

Складові даної екскурсії: відео-, аудіо матеріали, анімація, віртуальні репродукції картин, зображення природи, портрети відомих людей, фотографії досліджуваного об'єкта. Матеріалами, які можна взяти за основу роботи можуть стати:

- терміни та визначення;
- історичні карти;
- тези із теорії трудового навчання тощо [5, с. 11].

Такі мультимедійні екскурсії теж відносяться до розряду віртуальних, проте для їх проведення буде достатньо мати лише проектор, дошку та комп'ютер. До переваг такої екскурсії можна віднести те, що вчитель чи учень сам обирає та шукає необхідний матеріал, будує маршрут, корегує зміст відповідно із поставленою метою, а також доступність, можливість повторного перегляду, наочність та багато іншого.

Мультимедійна віртуальна екскурсія – це програмно-інформаційний продукт у вигляді гіпертексту, який використовується для інтегрування матеріалів екскурсії. Гіпертекст об'єднує різні форми та види інформації [6, с. 126].

Основа гіпертексту – це текстова інформація, що допомагає з легкістю додавати в текст ілюстрації, аудіо- та відеоматеріали. Гіпертекст зручний у використанні та моделювання екскурсії. Основні складові гіпертексту – це інформаційні фрагменти, які пов'язані між собою спрямованими переходами – посиланнями. Слухач або «мандрівник» віртуальною екскурсією може перемикатись та переходити від зображення до зображення, або від тексту до тексту так само, як під час реальної екскурсії людина переходить від експоната до експоната та пізнає багато нової та корисної інформації про них [8, с. 186].

Коли викладач доручає створення екскурсії учням, доцільним буде використання метода проектів. Цей метод допоможе сформувати в учнів інформацію та комунікативну компетенції, навчить оперативно вирішувати поставлені задачі та проблеми. За класифікацією проектів віртуальні екскурсії відносяться до інформаційних проектів, адже вимагають ретельного вибору цікавої та актуальної інформації, знайомлять слухача з нею. Також віртуальну екскурсію можна віднести до дослідницького проекту, адже учень проводить аналіз та узагальнення обраної інформації [11, с. 15].

Проведення віртуальної екскурсії на країнознавчу тематику є подібним до реальної екскурсії: на початку роботи викладач пояснює учням мету екскурсії, доносить свої власні знання та досвід, які знадобляться учням для успішного проведення екскурсії. Вимоги щодо проведення віртуальної екскурсії як до організаційної форми роботи є подібними до вимог проведення реальних традиційних екскурсій.

Однак характерними ознаками віртуальної реальності будуть наступні:

- імітація реалістичного навколишнього середовища;
- проектування та модель об'єктів у реальному масштабі;
- здатність мати вплив на навколишню обстановку та зворотний зв'язок з викладачем та доповідачем.

Об'єктами екскурсії учень може віднайти у вільному доступі мережі Інтернет, а саме: зображення та відображення реальних об'єктів:

- фотогалереї;
- ілюстрації до творчих робіт;
- експонати музеїв;
- біографії відомих майстрів, дизайнерів, архітекторів, художників та ін.;

- озвучені вислови відомих майстрів;
- критичні статті» [14, с. 28].

Таким чином, учитель перш за все знайомиться з інформацією, яку учень віднайшов у мережі Інтернет. Інформація являє собою детальний опис об'єкта екскурсії, яка має викликати інтерес слухача та бажання відвідати всю екскурсію.

При розробці маршруту екскурсії вчитель аналізує та систематизує інформацію віднайдену учнем, вказує, у якій послідовності учні мають сприйняти нову інформацію, наприклад, яка кімната музею буде першою, а яка останньою. Радить, на які об'єкти потрібно звернути увагу, що краще прибрати та які спостереження та висновки повинні зробити учні. Також при розробці маршруту віртуальної екскурсії вчитель наголошує на суворому дотриманні санітарно-гігієнічних норм роботи за комп'ютером.

На етапі пошуку інформації до віртуальної екскурсії вчитель повинен враховувати ризик стихійності та не контрольованості потоку інформації, що розміщується в мережі Інтернет. Учитель готується до проведення відкритого заходу з використанням віртуальної екскурсії заздалегідь, як мінімум за кілька днів до виступу. Під час проведення екскурсії можуть виникнути непередбачені обставини, що погіршать якість проведення заходу: низька швидкість передачі інформації, перенавантажені мережі, відсутність зв'язку або WIFI, оновлення сайту чи сторінки, на яку було дано посилання, – усе це має бути продуманим наперед [17, с. 18].

Створення сайту віртуальної екскурсії допоможе виключити подібні неприємності та полегшить підготовку вчителя до проведення віртуальної екскурсії, а учням надасть можливість самостійно звертатись до матеріалів екскурсії. Більшість сайтів у мережі Інтернет за своєю структурою подібні один на одного, але можуть різнитись своїм дизайнерським оформленням та змістом. Структура кожного сайту

подібна: сайт починається із основної сторінки (вказується назва сайту, короткий структурний опис, прописуються розділи, які містить сайт, основні теми).

Необхідно мати на увазі, що в сьогоденні комп'ютери та програмне забезпечення мають стрімкий темп розвитку. Учні поглинають нові знання у сфері комп'ютерних технологій швидше за своїх викладачів та наставників. Тому на етапі планування підсумкових заходів учитель повинен розуміти, що на заключному етапі розширюється діапазон звітних заходів. Це, у свою чергу, створює «ситуації вільного вибору», при якій учень із ряду запропонованих учителем форм звітності із екскурсії обирає одну чи пропонує свою згідно зі схильностями та можливостями: створення презентації MS Power Point чи розробки веб-вузла [18, с. 40].

Матеріали, зібрані учнями при навчальній екскурсії, може отримати матеріальне втілення в вигляді Flash-роликів та стати додатковим інтерактивним завданням, методичною розробкою, яку вчитель зможе застосовувати для роботи в інших профільних класах. Віртуальні екскурсії за допомогою Інтернету є однією із найбільш перспективних форм проведення навчальних екскурсій. проте не потрібно відмовлятися та від реальних екскурсій [20, с. 118].

Для того, щоб отримати бажаний результат після проведення віртуальної екскурсії, треба сповна розуміти цілі і завдання віртуального заходу, доцільно розпланувати кожен з етапів, обговорити та опрацювати достатню кількість необхідного матеріалу та інформацію зі школярами або студентами.

Головне завдання вчителя або учня, який створює віртуальну екскурсію – знайти оптимальне поєднання реального та віртуального в екскурсіях, виходячи із інтересів та вмінь учнів.

Основними функціями навчальної екскурсії для учнів на уроках англійської мови у профільних класах є:

- реалізувати принцип наочності навчання, використання якого ознайомить учнів з досліджуваними предметами та явищами;
- підвищити рівень наукового навчання, розкриття його зв'язку з реальними життєвими ситуаціями та живою іноземною мовою.
- розвиток комунікативних навичок та умінь учня [10, с. 99].

Етап організації та проведення навчальних віртуальних екскурсій. Організація й проведення віртуальних екскурсій з метою навчання на країнознавчу тематику складається із трьох етапів (підготовчий етап, етап проведення віртуальної екскурсії та етап підведення підсумків).

Підготовчий етап. На першому етапі підготовки до проведення екскурсії вчитель або учень обирає об'єкт екскурсії та розробляє план екскурсії. На цьому етапі відбувається пошук інформації та робота над змістом екскурсії, розробляється її маршрут. Учитель та учні узгоджують формальну документацію та заздалегідь планують дати проведення підсумкових заходів. Підготовка екскурсії здійснюється за таким планом:

- встановлюється мета екскурсії;
- обирається об'єкт;
- пошук інтернет-ресурсів про досліджуваному об'єкті;
- формулюються проблеми;
- встановлюється завдання, що дітям варто буде вирішити на уроці;
- встановлюється послідовність ознайомлення із сайтами та створення путівника для школярів по сайтах (це може бути список URL-адрес);
- встановлюється форми звіту чи наочного оформлення результатів екскурсії [21, с. 66].

На першому етапі учням треба зібрати потрібну інформацію у мережі Інтернет, статтях, пресі або ж у профільній літературі по заданому питанню: прискіпливо дослідити експонати музею та скласти свою презентацію на тему: «Моє перше знайомство історією Великобританії».

На другому етапі учні знайомляться із матеріалами на сайтах, що передбачає:

1. Збір інформації. Обмін інформацією. На цьому етапі формуються уявлення про цікаві, невідомі раніше для учнів місця. Учні формують регулятивні, комунікативні та пізнавальні компетенції, розвивають інтерес до культурних та історичних пам'яток Лондона, знайомляться з додатковим лексично-граматичним матеріалом.

2. Створення практичної роботи на основі вивченого матеріалу. На цьому етапі учень має виокремити найголовніше в інформаційних повідомленнях, знайти додаткову інформацію в різних джерелах на задану тему, систематизувати обрану інформацію за заданими критеріями, трансформувати інформацію та створити свої власні інформаційні повідомлення, коментарі та пояснення. Для більше ефективної роботи учнів можна поділити їх на творчі групи, кожному члену групи видати творче завдання, з урахуванням його інтересів, вмінь та навичок.

3. Заключний етап. Учні доповнюють інформацією свої проекти, перевіряють презентацію, чи всі гіпертексти, гіперсилки працюють, вмикаються усі відео- та аудіо- матеріали.

4. Захист виконаних робіт [3, с. 142].

Підсумки екскурсії підбиватимуться різноманітними способами: захист презентацій, виставка письмових відгуків про екскурсії із використанням ілюстративного матеріалу відвіданих сайтів. Доцільно буде провести гру-опитування або вікторину на основі нової інформації, з використанням активної лексики та цікавих фактів. Дані вправи

допоможуть уточнити, систематизувати, узагальнити та закріпити отриманні під час екскурсії враження та знання.

Планування віртуальної екскурсії.

Мета – розвиток в учнів навичок роботи із різноманітними джерелами інформації, вміння аналізувати та передавати інформацію; вміння інтерпретувати, застосовувати інформацію на стадії рефлексії. Формування інформаційної культури учня, а саме інформаційно-комп'ютерної грамотності, в умовах сучасного інформаційного середовища. У результаті чого, учень має засвоїти систему комп'ютерних знань та вмінь, яка забезпечить необхідний рівень отримання та переробки нової інформації. А також, вміння передачі, зберігання та подання інформації [13, с.112].

Завдання:

- збагатити термінологічний запас учнів;
- навчити висловлювати самостійні судження;
- розвинути дослідницькі вміння та навички при пошуку потрібної інформації;
- спонукати до розвитку візуального та критичного мислення;
- оволодіти нормами літературної мови та використовувати її у розмовному мовленні;
- сформувати зацікавленість до особистості, індивідуальності, творчості, унікальності, мистецтва [13, с. 16].

Засоби навчання: учнівські та 1 учительськ , мультимедійний проектор 1 шт., екран. Робота із програмами MS Office (Word, Power Point, Microsoft Publisher).

Візуальний ряд: будівля музею (архітектурна пам'ятка).

Аудіоряд: фонові мелодії, фонова озвучка накладена на відео, коментарі автора проекту. У процесі роботи учні розвивають наступні вміння: обговорювати проблеми, враховувати протилежну точку зору опонента; висловлювати та обґрунтовувати свою точку зору; шукати

рішення; вчать робити висновки та оцінювати власний розумовий процес.

Увага буде приділена наступним навичкам:

- вміння критично мислити;
- дослідницькі навички;
- організаційні навички;
- навик пошуку інформації в різних джерелах;
- використання електронного каталогу;
- інформаційно-комунікаційні навички [17, с. 10].

Очікувані результати:

- прищеплювати навички раціональної роботи із комп'ютерними програмами;
- розвивати креативний підхід до досліджуваного навчального матеріалу;
- розкрити учневі сенс інформаційної культури;
- формувати дослідницькі навички школярів, активізувати їх діяльність, застосовувати теоретичні знання на практиці у реальному житті, підвищити коефіцієнт зацікавленості до творчості та мистецтва, до його внутрішнього світу особистості [17, с. 11].

Відмінні особливості даного уроку: ознайомлення з колекцією експонатів музею; формування у свідомості учнів здатності бачити красу реальної дійсності через використання віртуального проекту; розвиток здатності фіксувати увагу на деталях, знаходити сенс.

Деякі підсумки уроку:

- розвиток творчої уяви; зустріч із оригіналом;
- розвиток спостережливості, здатності переживати та елементарно аналізувати побачене;

- формування уявлення про унікальність творів чи музейних експонатів.

На етапі демонстрації індивідуальної проектної роботи учні демонструють звіт у формі мультимедійної презентації чи слайд-фільму про відвідування музею, виставки чи зустрічі. В звіті необхідно вказати:

- наявні експонати, про що вони «розповідають» – традиції, культуру, побут й ін.;
- назву, місце відвідування, дату відвідування;
- демонстрація експонатів та анонс наступного заходу або дати відвідування [12, с. 90].

Для того, щоб краще запам'ятати інформацію, яку учні почули на віртуальній екскурсії, доцільно вести «щоденник екскурсії». У ньому учень може записати або замалювати, що йому вже відомо із теми екскурсії, що він очікує дізнатися, що нові знання здобув під час екскурсії, що роздуми та почуття викликала екскурсія тощо.

Наприклад: Щоденник віртуальних навчальних екскурсій може містити в собі наступну інформацію:

- назва музею або будь-якої споруди, яку відвідали на екскурсії (виставки, особи);
- дата відвідування архітектурної пам'ятки;
- адреса;
- Електронна адреса або адреса веб-сайту;
- тема прослуханої екскурсії;
- мета відвіданої екскурсії;
- про що дізналися;
- думки та почуття, які викликала екскурсія;
- вид екскурсії за її змістом (тематична/оглядова);
- що вже знаємо;
- про що хотіли б дізнатися;

– адреси віртуальних музеїв [23, с. 5].

Таким чином, використання віртуальних екскурсій робить процес навчання та викладання більш цікавим, якісним, результативним. Віртуальна екскурсія є комбінацією панорамних фотографій, які дозволяють відвідати та роздивитись величезні приміщення музеїв та експонати у ньому за допомогою навігатора. Обов'язковою умовою є наявність комп'ютера та постійного доступу до мережі інтернет. У результаті проведеного дослідження було встановлено, що при розробці віртуальної екскурсії в учнів мають формуватися такі навички: дослідницькі, організаційні, інформаційно-комунікаційні та пошукові навички, а також вміння критично мислити, орієнтуватися в різних джерелах інформації, користуватися електронним каталогом. Дослідили, що у мультимедійній віртуальній екскурсії використовується гіпертекст, який дозволяє додавати в текст ілюстрації, відеоматеріали тощо. Визначили, що об'єктом екскурсії є зображення, які є в електронному доступі у мережі Інтернет. Для того, щоб скласти маршрут екскурсії учням треба провести пошукову роботу, проаналізувати інформацію та виокремити з неї найцікавіше для глядача. Визначили етапи розробки екскурсії: збір інформації, створення практичної частини, заключний етап, захист робіт.

РОЗДІЛ 2

РОЗРОБКА І РЕАЛІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ЕКСКУРСІЇ НА УРОЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1 Методичні особливості організації віртуального туру на уроках англійської мови в профільних класах

Підготовка до проведення віртуальних екскурсій з навчальною метою складається з трьох етапів:

- підготовчий етап (пошук об'єкта екскурсії та власне підготовка до неї, підбір необхідних матеріалів);
- етап проведення віртуальної екскурсії;
- заключний етап (підведення підсумків екскурсії) [1, с. 22].

На етапі проведення екскурсії учні-мандрівники переглядають експонати, отримують багато теоретичної інформації та виконують певні практичні завдання. На заключному етапі здобувачі освіти узагальнюють все побачене, обговорюють найцікавішу інформацію та оцінюють один одного.

Використання методів навчання англійської мови в сучасних школах засновано на розвитку суб'єкт-суб'єктного характеру відносин учителів й школярів, це передбачає:

- визнання дітей основним ціннісним су'єктом в навчальному процесі;
- перехід до співпраці, при якому вчитель є організатором навчально-освітньої діяльності, а учні ведуть власний пошук;
- дослідження й максимальне використання суб'єктного досвіду учнів і погодження їх досвіду із суспільно значущим досвідом;
- активізація особистісних функцій учнів тощо [1, с. 22].

Термін «метод навчання» (з грец. *metodos* це шлях до певної цілі), що воно означає комплекс визначеної сукупності дій вчителів й школярів, що забезпечують зміст освіти. [2, с. 10].

Різноманітні підходи до дослідження терміну «інновація» надають можливість встановити основне. Під терміном інновація необхідно розуміти впровадження певного нового нововведення. Цей метод заснований на взаємопов'язані сукупності цілей навчання, шляхів їхнього досягнення, а також характером взаємодії між суб'єктами.

Критеріями в обранні шляхів є:

- інтерактивність,
- діяльнісний характер,
- спрямованість на підтримку індивідуального розвитку,
- існування свободи для прийняття власного рішення,
- діалогічність,
- перенесення акценту із запам'ятовування даних на вивчення дійсності й ін. [4, с. 300].

Обрання методу кожним окремим вчителем базується на аналізові педагогічної ситуації.

Самостійна науково-освітня діяльність дітей в є одним із принципів освіти в співпраці. Педагоги є повноцінними учасниками навчального процесу, в деяких випадках вони залучаються школярами як консультантами чи помічниками. Є комплекс різновидів методу освіти при співпраці, що різняться постановкою навчальних завдань і організаційними формами:

- *Student Team Learning* – навчання в команді;
- *Student Teams Achievement Divisions* – індивідуально-груповий підхід;
- *Team Assisted Individualization* – індивідуалізація навчання в командах;

- *Teams Games Tournament* – командно-ігровий підхід;
- *Jigsaw* – «пилка»;
- *Learning Together* – вчимося разом [3, с. 141].

Загальним для всіх варіантів навчання в співпраці є такі:

1. Залежність від єдиної мети, котру школярі можуть досягти лише спільними зусиллями.
2. Індивідуальна самотійна робота, яка є «елементарною часткою» колективної самотійної роботи.
3. Кожен учень отримує однакову оцінку за роботу: або усі заохочуються однаково, або ніяк не заохочуються.

Метод навчання в співпраці відповідає особистісно орієнтованому підходу, оскільки передбачає рефлексію, вибірковість, відповідальність, автономність учня, а відтак – постійну самоосвіту й саморозвиток школярів. В його основі лежить діяльнісний підхід, бо спільна діяльність є суттю методу. Метою навчання є не предметні знання, а компетенції, причому не лише комунікативна, а усі в комплексі. Проаналізуємо детальніше особливості названих вище варіантів навчання в співпраці. Навчання в команді (*Student Team Learning*) [5, с. 13].

Таким чином, місія кожного учня полягає не в тому, щоб виконати якесь завдання, а в тому, щоб кожний учасник команди оволодів необхідними знаннями, сформував потрібні навички, й при цьому уся команда знала, чого досягнув кожен. Уся група зацікавлена в засвоєнні навчальної інформації кожним її членом, оскільки успіх команди залежить від внеску кожного в спільне вирішення поставленої проблеми.

На думку експертів, у короткотерміновій перспективі найуспішнішими будуть професіонали, які вміють навчатися протягом життя, критично мислити, ставити та досягати цілей, працювати в команді, спілкуватися в мультикультурному середовищі та володіти іншими сучасними навичками. ринок праці. Проте сучасна українська школа не дає учням цих навичок [6, с. 20].

Сьогодні, як і 10, 20, а то й 50 років тому, пересічний український учень отримує в школі певну кількість застарілих знань. За останні роки ця сума значно зросла відповідно до збільшення загального інформаційного потоку в усьому світі. Однак учні здатні лише відтворювати фрагменти неструктурованих знань; однак вони часто не знають, як використовувати його для вирішення повсякденних проблем. Спосіб викладання в сучасних українських школах не мотивує дітей до навчання. Підручники надто теоретичні й переобтяжені другорядним фактичним матеріалом [33, с.140].

Вчителі використовують переважно застарілі методи навчання. Низький соціальний статус і низькі зарплати деморалізують вчителів. Вчителям бракує справжньої мотивації до особистісного та професійного зростання. Цифрова дистанція між вчителями та учнями зростає. Багато вчителів просто ще не вміють досліджувати проблеми за допомогою сучасних методів, працювати з великими масивами даних, робити та презентувати висновки, співпрацювати онлайн над освітніми, соціальними та академічними проектами тощо.

Через хронічне недофінансування галузі сьогодні не всі громадяни України мають рівний доступ до якісної освіти, яку гарантує Уряд. Школи відтворюють сходи бідності: діти з бідних сімей мають гірші шанси здобути хорошу освіту та піднятися по соціальних верствах. Потрібна радикальна реформа, яка переломить усі негативні тенденції та перетворить українські школи на суб'єкти, здатні сприяти соціальній справедливості та консолідації, економічному розвитку та конкурентоспроможності України, сильну націю та конкурентоспроможну економіку досягне консолідована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, як активних, так і ініціативних. Це люди, яких повинні виховувати українські середні школи [34, с. 395].

Центральне місце в системі освіти належить загальноосвітній школі. На відміну від університетів, школа все ж дозволяє нівелювати будь-який дисбаланс у розвитку дітей з різних соціальних середовищ. Школа і сім'я прищеплюють дітям світогляд. Саме в школі формується їх особистість, ставлення до суспільства, професійні якості. Тут вирішується, чи захоче і чи зможе людина вчитися все життя.

В Україні, як і в усьому світі, зростає нове покоління Y, або ще їх називають «діти тисячоліття», об'єднує їх те, що вони народилися між 1990 і 2000 роками. Їхнє ставлення та спосіб життя кардинально відрізняються від попередніх поколінь. Досить просто поглянути на організаційні структури провідних технологічних корпорацій, щоб зрозуміти, чим керується креативний клас, який визначає обличчя сучасної економіки. Вони не малюють чітку межу між роботою, часом на навчання та відпочинком. Для покоління Y робота не завжди є серйозною і нудною [40].

Для них життя – це постійне повторення, гармонія між зароблянням грошей, навчанням новому, самодосягненням, іграми та розвагами. Сучасні діти значно відрізняються від попередніх поколінь. Вони не обов'язково поділятимуть погляди старших. Яке життя обере сьогоднішній першокласник? Якою б не була відповідь, ми маємо запропонувати наступному поколінню українців сучасну та значущу для них освіту.

Успіх Нової української школи забезпечує, перш за все, широке використання вчителями інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі та керівниками в управлінні навчальними закладами. Введення інформаційно-комунікаційних технологій в освіту має вийти за межі ізолюваних заходів до систематичного руху, який охоплює всі види діяльності [38].

Інформаційно-комунікаційні технології значно розширяють можливості викладача та значно пришвидшують процеси управління, розвиваючи в учнів технологічні компетенції.

Сучасний світ складний. Недостатньо лише нагодувати дитину знаннями. Необхідно також навчити використовувати ці знання. Знання та вміння, пов'язані з системою цінностей учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації в житті, навчанні та праці. Нові освітні стандарти базуватимуться на Рекомендаціях Європейського Парламенту та Європейської Ради щодо ключових компетенцій для навчання впродовж життя (18 грудня 2006 р.), але не обмежуватимуться цим. У цих Рекомендаціях визначено 8 груп компетенцій [36].

Ключові компетенції – це ті, які потрібні кожному для самореалізації, розвитку, активної ролі в суспільстві, вдалого працевлаштування, які забезпечують особисті індивідуальні досягнення та самореалізацію протягом усього свого життя.

Усі згадані компетенції однаково важливі та взаємопов'язані. Кожен з них діти освоюють послідовно, поступово, при вивченні різних предметів на кожному етапі навчання. Усі компетенції мають такі спільні навички:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- здатність висловлювати думки в усній та письмовій формах;
- критичне мислення та творчість;
- уміння логічно обґрунтовувати зайняту позицію;
- лідерство та вміння коректно висловлювати свої думки;
- здатність вирішувати проблеми у критичній ситуації, оцінювати можливі ризики та приймати швидко рішення;
- уміння модулювати емоції в конструктивний спосіб, застосовувати емоційний інтелект;

- уміння працювати в команді [40].

Таким чином, можна стверджувати, що у рамках впровадження компетентнісного підходу буде створено нову систему вимірювання та оцінювання результатів освіти. Зокрема, буде змінено зміст зовнішнього незалежного оцінювання. Також було встановлено усі згадані компетенції однаково важливі та взаємопов'язані. Кожен з них діти освоюють послідовно, поступово, при вивченні різних предметів на кожному етапі навчання.

2.2 Проведення віртуальної екскурсії на уроці англійської мови в профільному класі

На сьогоднішній день учитель має справу із новим покоління школярів, для яких різноманітні технології є невід'ємною частиною їх повсякденного життя. Таким чином, вчитель має урахувати даний факт й вибудувати процес навчання іноземної мови саме із застосуванням інформаційно-комунікаційні технології, за допомогою яких можна застосовувати в навчальній діяльності великий набір автентичних матеріалів й задач, а також великий обсяг методичних розробок для викладача.

Згідно з думкою Плахотніка О.О. глобалізація сучасного світу, це явище, яке здійснює безпосередній вплив практично на всі галузі суспільства. Процеси глобалізації включають у себе такі явища як:

- інтернаціоналізація економіки;
- відкриття кордонів;
- виникнення нових ринків;
- зростання трудових міграцій;
- розширення культурно-інформаційних контактів між окремими народами та державами й ін.

У умовах глобалізації суспільства актуальності набуває проблема формування та вдосконалення навичок усного мовлення не тільки рідною мовою, а і іноземною» [36].

Закономірним є той факт, ще з початкової школи дитина починає процес вивчення іноземних мов, коли вона знайомиться з літерами алфавіту вивчаємої іноземного мови, вчиться формувати склади, читати тексти, писати речення.

Із кожним роком навчальна програма передбачає удосконалення мовленнєвих навичок учнів, проте після закінчення 11 класів загальноосвітнього навчального закладу учень має перейти на вищий рівень – вступити до вищого навчального закладу. Зазвичай, викладачі у вищих навчальних закладах викладають іноземні мови з використанням традиційних методів навчання, що спрямовані на розвиток і удосконалення пізнавальної діяльності здобувачів освіти, формування і удосконалення їхнього діяльнісного компоненту, розвитку інтелектуальної діяльності й тільки потім розвиток і удосконалення їхніх мовної компетенції у сфері іншомовної освіти. Але у умовах глобалізації та постійного прогресу, використання традиційних методів навчання виявляється малоефективним та не вмотивованим. Саме тому так гостро постає проблема використання інтерактивних методів навчання іноземної мови в вищому навчальному закладі [29, с. 66].

Технології опрацювання інформації надають можливість моделювати умови комунікативної діяльності, оволодівати мовними навичками, диференціювати й індивідуалізувати навчально-виховний процес, збільшувати інтерес й мотивацію школярів в освітньої діяльності. Існує безліч різних способів застосування інформаційно-комунікаційні технології в процесі викладання іноземної мови в школі, зокрема: використання мультимедійних додатків до навчальних посібників, робота в комп'ютерній мовній лабораторії, застосування інтерактивних дощок, мультимедійного обладнання й ін. [29, с. 69].

Самостійна освітня діяльність школярів є одним із принципів навчання в співпраці. Педагог є повноцінним учасником навчального процесу, в деяких випадках він залучається школярами як консультант, помічник. Існує декілька різновидів методу навчання в співпраці, що різняться постановкою навчальних завдань і організаційними формами: Student Team Learning (навчання в команді), Student Teams Achievement Divisions (індивідуально-груповий підхід), Team Assisted Individualization (індивідуалізація навчання в командах), Teams Games Tournament (командно-ігровий підхід), Jigsaw («пилка»), Learning Together (навчаємось разом) [36].

Загальним для всіх варіантів навчання в співпраці є:

1. Залежність від єдиної мети, котру школярі можуть досягти лише спільними зусиллями.
2. Індивідуальна самостійна робота, яка є «елементарною часткою» колективної самостійної роботи.
3. Кожен учень отримує однакову оцінку за роботу: або усі заохочуються однаково, або ніяк не заохочуються [24, с. 66].

Дуже ефективними є мультимедійні курси до навчально-методичного комплексу зарубіжних видавництв, що спеціально створено для школярів з урахуванням віку і певного рівня мовної підготовки. Вони, як правило, доповнюють або частково дублюють мовний матеріал підручника, й дозволяють інтерактивно працювати над ним. Проте вчителю часто доводиться самому винаходити способи використання електронних освітніх ресурсів на уроці, оскільки в багатьох школах існують проблеми із технічним оснащенням, а також відсутні мультимедійні посібники, особливо до підручників (чи навчально-методичний комплекс) українських видавництв. Почати використовувати інформаційні технології можна, маючи всього лише базові навички роботи із комп'ютером [25, с. 16].

Для отримання доступу до величезних онлайн-ресурсів, збереження й опрацювання текстів і інших мовних матеріалів достатньо вміти працювати із текстовим редактором (насамперед, Microsoft Word) й мати початкові навички роботи в мережі Інтернет. «Необхідно висначити, що безліч навчальних посібників провідних зарубіжних видавництв мають Інтернет-сайти для вчителя, де розміщено додаткові навчальні дані, які можна застосовувати не лише при роботі із навчально-методичного комплексу, що випускають дані видавництва. Нижче ми подаємо адреси сайтів найбільших видавництв навчальної літератури» [28, с. 630].

Деякі сайти, окрім текстів й вправ, містять аудіо-завдання, що особливо цінно, оскільки вчителеві самостійно важко підібрати аудіоматеріали, адаптовані до навчальних цілей.

Усі аудіозаписи, викладені на названих сайтах, можна скачати на комп'ютер, записати на диск й прослухати на уроці на CD-програвачеві.

Віртуальні екскурсії на уроці англійської мови в профільному класі в застосовуються з урахуванням низки цілей:

1. Навчальна мета – утворювати лексичні навички говоріння із теми; вдосконалювати навички перекладу, читання і аудіювання; збагачувати лексичний запас новою лексикою із теми; засвоїти лінгвокраїнознавчі і культурологічні реалії країни, мова якої вивчається.
2. Розвиваюча мета – формувати зацікавлення до вивчення іноземної мови; поглиблювати пізнавальні мотиви; розширювати країнознавчий кругозір і ерудицію студентів; удосконалювати навички роботи в колективі.
3. Виховна мета – передбачає виховання позитивного ставлення до іноземної мови як способу спілкування, повагу до народу, носія даної мови, толерантне ставлення до його культури, способу життя й звичаїв [27, с.2].

Віртуальна екскурсія має проводитися в 7 класах під час вступного уроку, на тему «Країзнавча характеристика Англії».

Обладнання: відеоматеріали картки зі словами і завданнями до теми надані в Додатку А, тобто презентація та основний фактичний матеріал уроку з загальною краєзнавчою характеристикою, а також при проходженні даного уроку необхідно переглянути презентацію.

На завершення дітям пропонується прослухати вірш «Про мрійників про Лондон, які, як й ми, вірять, що скоро туди потраплять».

*«Hello, London!
 I'll see you, London, anyway,
 One day.
 Let all them laugh at me, OK,
 It's their way.
 Let someone go there, not me
 Today and now,
 I'll reach you, London, you will see
 I know how.
 We'll be together I believe,
 I'll have a chance,
 I'm willing it until I live,
 It will be once.
 I cross your bridges, walk by streets,
 Look at your castles.
 Old sir Big Ben me greatly meets,
 Presents his puzzles.
 I touch your blood, your river Thames
 With my hands.
 I huddle your flash, your sightseeing glimps
 With my lips.
 You'll catch my dreams without words
 You'll see what me wish.
 Extremely free like flying birds
 I'll sing your English.
 For all the foolnishness I've done
 I'll bag your pardon.
 One day I'll say: "It's me. I've come.
 Hello, London!"» [43].*

Педагог в завершенні уроку може доповнити його:

“When a man is tired of London, he is tired of life; for there is in London all that life afford”

Presentation of leaflets [43].

Лондон залюбки прийме кожного, хто знайде час і гроші, аби завітати в гості. Це місто контрастів, місто, яке поєднало в собі велич і простоту, щирість і витонченість, серйозність і елегантність. Але ніколи не забуваймо хто ми є й звідки, де б ми не були й в який куточок світу нас не закинула б доля завжди треба пам'ятати якою дорогою ціною нам дається наша ідентичність й раніше, і, особливо, тепер.

«Ми є носіями нашої культури, якою теж треба пишатися й показувати світу. То ж гарної подорожі! Дякую за увагу! Слайди презентації, які використовуються під час уроку наведені нижче».

Отже, впровадження віртуальних екскурсій в освітній процес із англійської мови перетворює процес навчання і викладання на більш ефективний, продуктивним та цікавішим. В учнів формуються нові навички та знання. Учні вчаться працювати з інтерактивними завданнями, візуально та на слух сприймати нову інформацію. Педагог у свою чергу впливає на розвиток мовної компетенції своїх учнів, збільшує коефіцієнт їх вмотивованості та зацікавленості.

ВИСНОВКИ

Віртуальні екскурсії мають великий потенціал, ще не до кінця оцінений в освітньому середовищі українських закладів освіти. Віртуальна екскурсія є інноваційною формою навчальної діяльності, спрямована як на отримання знань по профільному предмету, так і на формування комунікативних, пізнавальних, регулятивних навчальних дій. Віртуальна екскурсія сприяє підвищенню інтересу не тільки до предмета, проте й до культурної спадщини.

Використання віртуальних екскурсій дає можливість урізноманітнити навчання та викладання, збільшує інтерес учнів до навчання, мотивує їх до старанного виконання творчих завдань, підвищує ефективність уроку. Учень-мандрівник двадцять першого століття – це вмотивована, ерудована людина, що постійно перебуває у пошуку нової, цікавої інформації та має величезні вимоги до екскурсійного супроводу.

Віртуальна екскурсія – це організаційна форма навчання, яка за допомогою технічних засобів та віртуального відображенням демонструє глядачу реально існуючі об'єкти (музеї, парки, вулиці міст, тощо). Метою створення віртуальної екскурсії є створення умов для самостійного спостереження та збору нових фактів.

Впровадження віртуальної екскурсії в освітній процес з англійської мови допомагає вдосконалювати навички говоріння, слухання, читання і аудіювання із теми, збагачувати лексичний запас новою лексикою із теми, засвоювати лінгвокраїнознавчі і культурологічні реалії країни, мова якої вивчається, мотивує до вивчення іноземної мови та виховує позитивне ставлення до іноземної мови як способу спілкування, повагу до народу, носія даної мови.

Екскурсійна робота як реальна, так і віртуальна є важливою частиною якісного засвоєння учнями теоретичного матеріалу

пройденого на уроці або прослуханого на екскурсії. Вона допомагає зберігати тісний зв'язок навчання з реальним життям.

Через карантинні обмеження доступ до відвідування музеїв, а також більшості публічних місць у форматі офлайн достатньо обмежений, що сприяє активному розвитку інтересу до віртуальних екскурсій на різних інтернет-платформах, однією з яких є *Google Arts&Culture*.

У ході дослідження ми змогли уточнити, що віртуальна екскурсія – це виховний захід, за допомогою якого учні віртуально переносяться до певного музею, виставки, історично цінної будівлі або країни, мову якої вивчають. Віртуальна екскурсія може супроводжуватись аудіо-, відео-матеріалами, ілюстраціями, мультимедійними презентаціями тощо. Проаналізували класифікацію віртуальних екскурсій і визначили, що є: тематичні екскурсії, які допомагають розкрити визначену тему; оглядові екскурсії, які можуть поєднувати у собі елементи кількох екскурсій, але будуть обов'язково об'єднані спільною темою; біографічні екскурсії, які розкривають усі цікаві факти з життя та біографії видатних особистостей. Змогли вивчити можливості віртуальної екскурсії як одного з ефективних методів вивчення англійської мови, а саме: за допомогою сучасних технологій протягом одного уроку можна відвідати відомі музеї світу, прогулятись по залах, використовуючи Google-maps. Віртуальна екскурсія імітує навколишній світ дуже реалістично, моделює його в реальному масштабі, дає можливість впливати на нього та мати зворотній зв'язок. Віртуальна екскурсія допомагає реалізувати принцип наочності, підвищує рівень наукового навчання та розвиває комунікативні навички та вміння учнів.

Дослідили методичні особливості організації віртуального туру на уроках англійської мови в профільних класах. Організація віртуального туру складається з 3 етапів: підготовчий, етап створення екскурсії та заключний етап (проведення екскурсії, підведення підсумків). На

підготовчому етапі учні визначають мету, об'єкт та предмет завдання, працюють над пошуком та підбором цікавої інформації, розробляють маршрут екскурсії, формулюють проблеми, роблять планування заходів та узгоджують все з викладачем. На етапі створення екскурсії учні працюють з знайденою інформацією, систематизують її та створюють саму екскурсію на різних електронних платформах. (Power Point, Miro, Google-maps etc.)

Розробили віртуальну екскурсію на уроці англійської мови для 7 класів на тему «London» та надали методичні рекомендації щодо використання та впровадження віртуальної екскурсії в освітній процес.

Перспектива подальших досліджень обумовлена структурними змінами при яких вдосконалюватимуться методи навчання та кваліфікація вчителів, а підготовка вчителів переорієнтується на компетентнісну основу, педагогіку партнерства та індивідуальний підхід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова Є. В. Віртуальна екскурсія як одна з ефективних форм організації навчального процесу. *Історія України*. 2010. № 10. С. 22–24.
2. Анісімова О. Е. «Використання можливостей віртуального музею у процесі підготовки майбутніх педагогів». *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*, вип. 50. с. 7-11, 2014.
3. Афанасьєва А. Е. Використання арт-технологій в навчанні англійської мови в середній школі. *Молодий вчений*. 2016. №11. С. 141-143.
4. Бігіч О. Б. Бориско Н. Ф., Борецька Г. Є.. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підруч. для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищих навч. закладів / під заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2018. 590 с.
5. Борисов В. «Віртуальний музей педагогічного університету: можливості та перспективи», *Гуманізація навчально-виховного процесу*. Вип. 48. С. 11-14, 2010.
6. Бьюзен Т. Супердумство / пров. із англ. Е. А. Самсонова. 2-ге вид. К. : ТОВ «Попурі», 2003. 304 с.
7. Вишневський О. І. Діяльність учнів на уроці іноземної мови: Посібник для вчителів. – К. : Рад. школа, 1989. 224 с.
8. Головач О. П. «Сучасні педагогічні технології: віртуальний музей». *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка*. Вип. 6. 2014. С. 186-191.
9. Єфременко В. А. Застосування інформаційних технологій на уроках іноземної мови. *Іноземні мови в школі*. 2016. №8. с. 18-24.
10. Журавський В. С., Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. К. : ІВЦ “Вид-во “Політехніка”. 2013. 200 с.

11. Загальноєвропейські Рекомендації із мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. вигляд. д-р пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. - К. : Ленвіт, 2003. 273 с.
12. Задорожна Н. Т., Литвинова С. Г. «Методологія створення і координування віртуальних предметних спільнот на базі веб-технологій». *Інформаційні технології і засоби навчання*. Том 29. № 3. 2012. с. 155.
13. Іноземна мова: програма для загальноосвітніх навчальних закладів: Рівень стандарту. Академічний рівень. Профільний рівень. 7-9 класи. К., 2010. 112 с.
14. Казачінер О. С. Використання відеокурсів на уроках англійської мови: методичний матеріал. *Англійська мова та література*. Харків : Основа, 2007. №2. С. 28
15. Карп'юк О. Європейське Мовне Портфоліо: метод. вигляд. Тернопіль : Лібра Terra, 2008. 112 с.
16. Кравчина О. Є. Проектування інформаційного середовища загальноосвітнього навчального закладу. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Том 11. № 3. 2009. с. 25.
17. Куценко С. Ю. Становлення та розвиток інтернет-ресурсів музеїв України: автореф. ... дис. канд. іст. наук: 07.00.06 / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. Черкаси, 2017. 20 с.
18. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови школярів у старших класів загальноосвітніх навчальних закладів: навч.-метод. посіб. / В. Г. Редько, Т. К. Полонська, Н. П. Басай [та ін.] ; за наук. ред. В. Г. Редька. К. : Пед. думка, 2013. 360 с.
19. Методика навчання іноземної мови : Навчально-методичний посібник (до курсу «Методика навчання іноземної мови») / О. В. Казанжи. Миколаїв, 2019. 227 с.
20. Онішко В. Т. Сучасні інформаційні технології музейної справи. *Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації* : Матеріали

всеукраїнської науково-прикличної Інтернет-конференції. Полтава, 2016. с. 113-118.

21. Паламарчук В. Ф. Рум'янцева Д. І., Антипова О. Й. У пошуках нестандартного уроку. *Радянська школа*. 1991. №1. С. 65-69.

22. Перкас С. В. Повідомлення країнознавчого характеру на уроці іноземної мови. М. : Лист, 2007. 185 с.

23. Полат Є. З. Метод проекту під час уроків іноземних мов. *Іноземні мови в шкільництві*. №2. С. 3–10.

24. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Ленвіт, 2004. 360 с.

25. Продайко М. Ю. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій як умова підвищення якості самостійної роботи студентів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Том 31. № 5. 2012. с. 30.

26. Райхштейн А. Д. Лінгвістика і страноведческий аспект у викладанні іноземних мов. *Іноземні мови в школі*. №7. 2008. 64 с.

27. Репейнік Д. Методичні рекомендації щодо організації віртуальних екскурсій на уроках англійської мови в профільних класах *Магістерські студії. Альманах*. Вип. 22. 2022. – Херсон. ХДУ, 2022. С. 69-71.

28. Тумакова Н. А., Захарченко Е. А. Мультимедійні засоби як спосіб інтенсифікації освітнього процесу. *Молодий вчений*. 2015. № 4. С. 629-633.

29. Ушинський К.Д. Про користь педагогічної літератури. Вибрані нед. твори: у 2 т. К. : Радянська школа, 1983. Т. 1. 496 с.

30. Antonaci M., Ott F. P. Virtual museums, cultural heritage education and 21st century skills. *Learning & Teaching with Media Technology*. Genova, 2013. Pp. 185–194.

31. Barbieri L., Bruno F., Muzzupappa M. Virtual museum system evaluation through user studies. *Journal of Cultural Heritage*. 2017. Vol. 26. Pp. 101–108.

32. Falk J. H., Dierking L. D. The museum experience revisited. London & New York: Routledge. 2016.

33. S. Pescarin Museums and virtual museums in Europe: reaching expectations. *Research and Information Technology*. No. 4. Pp. 131–140. 2014.

34. Sundar S. Communicating art, virtually. Psychological effects of technological affordances in a virtual museum. *International Journal of Human-Computer Interaction*. 2015. Vol. 31. No. 6. Pp. 385–401.

ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

35. Аудіовізуальні матеріали як засіб створення іншомовного середовища на уроках іноземної мови. URL: <http://referat-ok.com.ua/work/audiovizualni-materiali-jak-zasib-st/>. (Дата звернення: 19.10.2022).

36. Віртуальна та доповнена реальність: як нові технології надихають вчитися. URL: <https://osvitoria.media/opinions/virtualna-ta-dopovnena-realnist-yako-yu-mozhe-but-y-suchasna-osvita/>. (Дата звернення: 05.10.2022).

37. Закон України «Про освіту» / Освіта України. Нормативно-правові документи. – К. : Міленіум, 2001. – С. 11–38 (поточна редакція від 01.04.2014 р.) – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>. (Дата звернення: 07.11.2022).

38. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556>. (Дата звернення: 22.10.2022).

39. Каталог музеїв. URL: <https://museum.myart.org.ua/pro-proekt/>
(Дата звернення 11.09.2022).

40. Конспекти лекції з дисципліни «Глобальна економіка». URL:
<https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/34/7-34-kl58.pdf>. (Дата звернення
10.09.2022).

41. GoogleArts&Culture. URL: <https://artsandculture.google.com/>
(Дата звернення 11.09.2022).

42. Museo 3D Rewind Rome TM. URL:
<http://www.prolocoroma.it/museo-3drewind-rome-tm/>. (Дата звернення
11.08.2022).

43. Поem «Hello, London!». URL: <https://naurok.com.ua/virtualna-ekskursiya-do-londona-226735.html>. (Дата звернення 11.09.2022).

PRESENTATION

Рисунок 1-Слайд 1

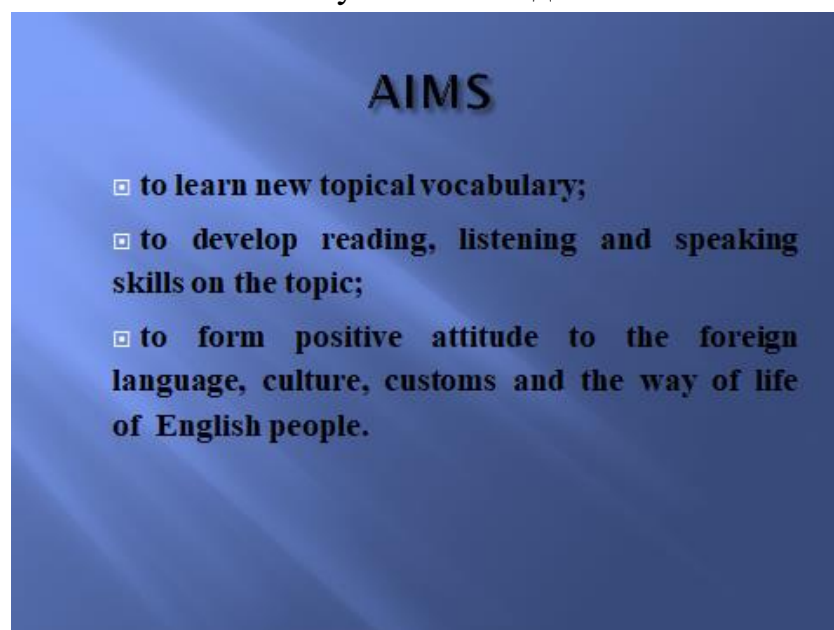

Рисунок 2-Слайд 2

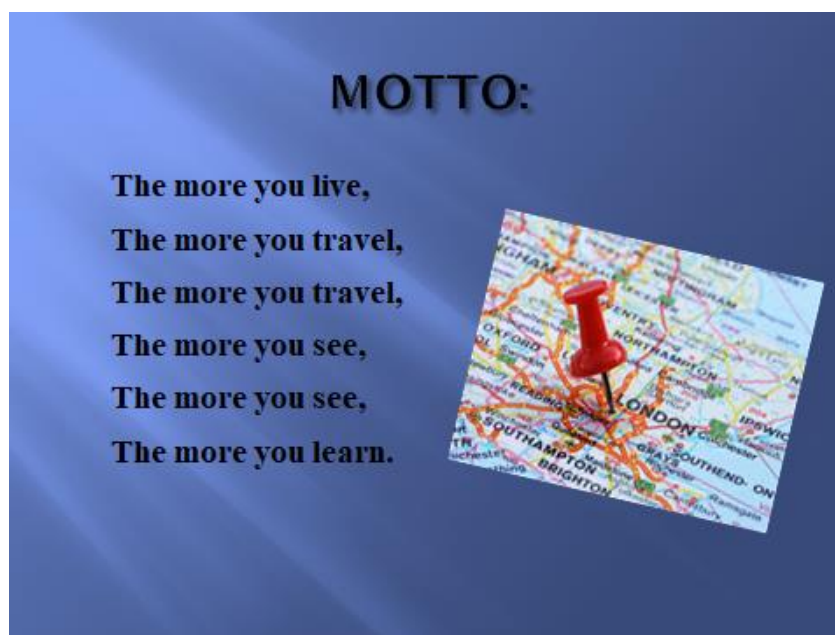

Рисунок 3-Слайд 3

Рисунок 4-Слайд 4

STEPAN BANDERA'S MUSEUM, LONDON

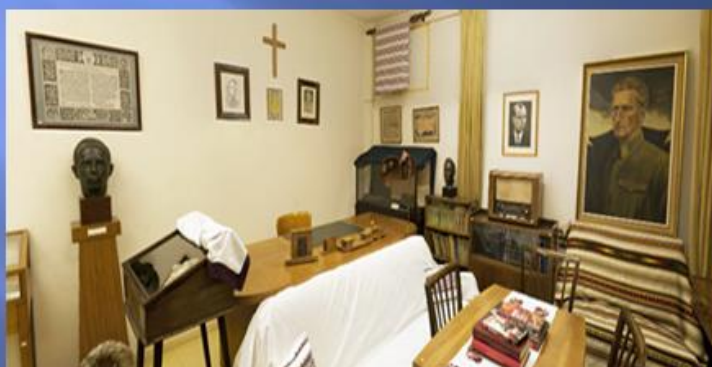

Рисунок 6-Слайд 6

Рисунок 7-Слайд 7

Рисунок 8-Слайд 8

Рисунок 9-Слайд 9

Рисунок 10-Слайд 10

Рисунок 11-Слайд 11

Рисунок 12-Слайд 12

Рисунок 13-Слайд 13

Рисунок 14-Слайд 14

Рисунок 15-Слайд 15

Рисунок 16-Слайд 16

Рисунок 17-Слайд 17

Рисунок 18-Слайд 18

Рисунок 19-Слайд 19

Рисунок 20-Слайд 20

Рисунок 21-Слайд 21